

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/13561
6K-138

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- **606**
Konu : Yazılı Soru Önergesi

27./5./2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM'nin 07.04.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-21605 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Erzurum Milletvekili Zeki ERTUGAY' ın, 7/13561 esas sayılı yazılı soru önermeleri Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK
Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği: _____ :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi _____ :
Başbakanlık

ERZURUM MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ERTUGAY' IN
7/13561 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

SORU 1. Seçim bölgem Erzurum ili sınırları içerisinde şuan itibariyle faaliyete geçmiş, ihalesi tamamlanan, ihale süreci devam eden, proje aşamasında olan ve henüz projesi yapılmamış ama ön çalışması devam eden toplam kaç adet HES projesi bulunmaktadır? İl bazında dağılımı nedir?

CEVAP 1. Erzurum ilinde faaliyete geçmiş 4 adet HES bulunmaktadır. Bunların dışında işlemleri devam eden 98 adet projenin 15 adedi inşaat aşamasında, 32 adedinin Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanmış ve inşaat öncesi işlemleri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve ilgili kurumlarda devam etmekte, 37 adedi DSİ Genel Müdürlüğümüzde fizibilite raporu incelenme aşamasında ve 14 adedi Ön Rapor inceleme aşamasındadır.

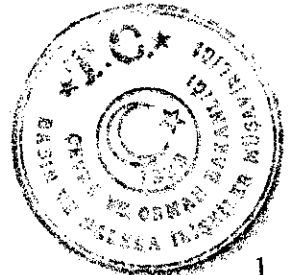
98 adet projenin 28 adedi için Mayıs/2010 itibariyle, "Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Toplantısı" düzenlenmiş olup, 14 adedinin ise fizibilite raporu inceleme sürecinin tamamlanmasına müteakip söz konusu toplantıları düzenlenecektir.

SORU 2. Geçim kaynağı tamamen tarım ve hayvancılığa bağlı olan yöre insanının temel geçim kaynağı ve buraları yurt edinme gerekçesi bu ilçelerimiz sınırları içerisinde geçen nehir ve akarsulardır. Yaz aylarında iştigal alanları olan konularda suya en fazla ihtiyaç duydukları dönemlerde suların azalmasına bağlı olarak ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanan yöre halkı, mevcut durumda bile sıkıntı yaşarken, HES projelerinin hayata geçirilmesi sonrasında su ihtiyacını nasıl karşılayacaklardır?

SORU 3. Firmalara yapılan sözleşmelerde ve uygulanacak projelerde insan ve ekolojik dengenin korunması amacıyla bırakılacak su miktarı her bölgenin ihtiyacı kapsamında ayrı ayrı değerlendirilmeden ülkemizin her yöresi için bırakılacak su miktarı 100-150 lt/san olarak belirlenmesi ne kadar doğrudur? Her bölgenin ihtiyaç duyduğu su miktarının detaylı bir değerlendirme sonrasında yapılarak hem yöre insanımızın hem de doğal çevrenin zarar görmesinin önlenmesi düşünülmek temidir?

CEVAP 2,3. HES' lerde su tüketilmeyip enerji alınmak suretiyle yatağa tekrar bırakılmaktadır. Su kullanımında öncelik tarımsal sulamaya verilmektedir. Sulama mevsiminde mevcut su bu maksatla kullanıma verilecektir. Ayrıca, HES projelerine ilişkin olarak; ÇED Raporlarının incelenmesi değerlendirmesi aşamasında, dere yatağının su alma yeri mansabında doğal hayatın idamesini sağlayacak suyun dere yatağına bırakılması sağlanmaktadır. Ayrıca dereden tarımsal amaçlı su kullanımı hesaplamalarda dikkate alınmaktadır. Nehirde son on yıllık ortalama akımın %10 undan daha az akım olması halinde suyun tamamı doğal hayatın devamı için mansaba bırakılacaktır" denilmekte olup, uygulamalar bu hükümler doğrultusunda olacaktır.

SORU 4. Yürürlükteki Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) mevzuatı gereği 0,5-25 MW kurulu güçteki HES Projeleri için sadece proje tanıtım dosyası istenmekte ÇED raporu istenmemektedir. Bir proje alanına yapılacak tüm HES' ler göz önüne alındığında 25 MW gücün üzerine çıkacağı ve ÇED mevzuatı hükümlerine göre bu projelerin uygulanabilirliği kanunen mümkün olmayacaktır. Kurulu güç miktarı düşük tutularak bu projelerin hayata geçirilmesi sonrasında yöre insanının mağduriyeti, çevre dengesi, biyoçeşitlilik, flora ve faunada telafisi mümkün olmayacak zararların önlenmesi hususunda ne gibi bir önlem alınmıştır? Yapılacak projelerin toplam alana etkisi dikkate alınarak havza bazlı bir değerlendirme öngörülmekte midir?

SORU 5. Kurulacak HES'lerin suyunu aktarmak üzere yapılacak tünel veya kanal ile enerji iletim hatları ve bu tesislerin kontrolü ile bakımını yapmak üzere dağlık arazide yapılacak yarmalar ve orman tahribatı konuları projelerde detaylı biçimde yer almaktadır. Yapılacak bu tesisler sonrasında taban suyu ve yeraltı suyunun buharlaşması, suların akış yönünün değişmesi ve bu sularla beslenen kaynakların kuruması gibi oluşacak zararların nasıl önlenmesi düşünülmektedir?

CEVAP 4,5. Kurulu gücü, 25 MW ve üzeri olan nehir tipi santraller; Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin ÇED Uygulanacak Projeler listesinde (EK-I), Kurulu gücü 0,5 MW ve üzeri olan (0,5 MW-25 MW' a kadar) nehir tipi santraller ise Seçme Eleme Kriterleri Uygulanacak Projeler Listesinde (EK-II) yer almakta olup, söz konusu projeler için anılan yönetmeliğin amacı kapsamında, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmaktadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesinin (ÇED) amacı; projenin mevcut çevre ve insan sağlığı üzerine yapacağı etkilerin bir takım ön veriler kullanılarak, projenin çevresel etkiler konusunda tahminler, hesaplamalar ve kestirimler yapılarak çevre korumaya yönelik önlemler aldırmasıdır. Bu doğrultuda; hidroelektrik santral projeleri incelenip değerlendirilerek, HES projelerinin çevreye olabilecek etkilerinin kabul edilebilir değerlerin altına indirilmek sureti ile projeler hakkında ÇED Gerekli Değildir/ÇED Olumlu kararı verilmektedir.

Enerji iletim hatları, TEİAŞ tarafından sistem bağlantı anlaşması yapılmadan ve güzergâh planı onaylanmadan ÇED Yönetmeliği gereği bir işlem yapılması mümkün olmadığından HES projeleri ile birlikte değerlendirme yapılmamaktadır.

Ayrıca, projelerle ilgili olarak Bakanlığımız ve Erzurum İl Çevre ve Orman Müdürlüğünce belirli periyotlarla izleme ve denetleme çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar sırasında taahhütlere aykırı bir durumun tespiti halinde, mer'i mevzuat hükümleri uyarınca; idari veya durdurma/kapatma gibi cezalar verilebilmektedir.

SORU 6. Firmalar verilen suyun kullanım hakkı sadece enerji üretimine mi yöneliktir? İleride ülkemizin enerji ihtiyacının değişik alanlardan karşılanması durumunda bu firmaların enerji üretimlerinin sonlandırılması veya kendi istekleri ile enerji üretiminden vazgeçmeleri durumunda firmaların tarımsal amaçlı ve diğer alanlarda ihtiyaç duyulan suyun kullanımı konusunda herhangi bir yetkileri veya hakkı olacak mıdır?

CEVAP 6. Su Kullanım Hakkı Anlaşması "4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu" hükümleri uyarınca; sadece enerji üretimine yönelik olarak düzenlenmektedir.

